

IX.Z - učivo na období 20.10.-23.10. 2020:

IX.Z český jazyk, učivo na období 19. – 23. 10. 2020

TVOŘENÍ SLOV

Tak jako si mnozí z nás rádi hrajeme se stavebnicí, baví nás vytvářet nové věci, modelovat umělecká díla, můžeme si hrát i se slovy, přetvářet je, vytvářet slova nová. Jazyk je věcí živou, nemusíme se trápit jen šprtáním vyjmenovaných slov. Právě při poznávání slovotvorby (tvoření slov) se uplatní i naše touha po hře a zábavě.

Milí žáci, nedejte se odradit, pokud byste si nevěděli s některým cvičením rady. Cvičení můžete vypracovávat i na přeskáčku, takže když se vyskytne pro Vás obtížnější cvičení, třeba ho prozatím vynechejte a vraťte se k němu později. Na klíč se podívejte až po vypracování všech cvičení, abyste nesklouzli k pouhému opisování. Snažte se toho samostatně vypracovat co nejvíce a teprve, až už vyčerpáte všechny své znalosti a síly, opravte a dodělejte si cvičení podle klíče.

1. cvičení

Od kterých základových slov byla utvořena tato přídavná jména:

Jarní....., pražský....., kropicí....., lesní.....,
liščí....., bratrův....., Libušin....., vzduchový.....,
železný.....

2. cvičení

Napiš rodové protějšky níže uvedených názvů povolání.

Listonoš -....., prodavač -....., kuchař -.....,
ředitel -....., houslista -.....

3. cvičení

Jaké způsoby tvoření slov znáš?

.....

4. cvičení

Urči základové slovo a příponu/předponu u následujících slov odvozených.

odvozené slovo	slovo základové	přípona/předpona
železný	železo	-ný
železnice		

železničář

prales

překrásný

vylovit

5. cvičení

Jak napíšeš zkratku České republiky? Zakroužkuj správnou variantu.

a) ČR   b) ČR   c) čr   d) čR   e) ČsR   f) Č.R.

6. cvičení

Rozlište slova **odvozená** a slova **složená**:

prahory, druhohory, plynoměr, plynárna, vodovod, vodník, dělník, prosba, kovoprůmysl, hrozit, nastavit, dějepis, spisovatelka, oddíl, včelín, červenobílý, neomylný, jazykozpyt, myslivec, sudokopytník, čtyřramenný, starobylý, lyžovat, přežvýkavec, lýkožrout.

Odvozená:

Složená:

IX.Z angličtina, učivo na období 20. - 23.10. 2020:

- 1) Vytvořte svůj rodokmen se jmény příbuzných a anglickými výrazy označte Vaše příbuzné podobně jako je to uvedeno v učebnici na straně 6. Nejprve si musíte zopakovat základní výrazy k tomuto okruhu, tedy – otec, matka, bratr, sestra, dědeček, babička, teta, strýc, bratranec, sestřenice. A dále výrazy, pro některé z vás možná, nové:

sister-in-law = švagrová

brother-in-law= švagr

wife=manželka

husband= manžel

niece=neteř

nephew=synovec

son-in-law=zeť

daughter-in-law=snacha

step brother= nevlastní bratr

Pokud jsou některé výrazy pro vás opravdu nové, zapište si je do slovníčku, a naučte se je.

- 2) S pomocí slovníku přeložte výrazy z učebnice na straně 8/cvičení 2. Výrazy si zapište do slovníčku.
- 3) Přečtěte si popisy různých lidí v prvním cvičení na téže straně. Potom si vyberte svého kamaráda nebo kamarádku a s pomocí výrazů na stránce 8 popište jeho nebo její fyzický vzhled a vlastnosti.
- 4) Přečtěte si článek v učebnici na straně 10, přeložte si ho a následně písemně odpovzte na 6 otázek pod cvičením.

Vypracované úkoly a cvičení pošlete na můj e-mail do 23.10.2020. Úkoly budou hodnoceny. sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz.

IX.Z matematika, učivo na období 20. - 23.10. 2020:

- 1) Na webu ČT si v horní liště najděte složku EDU a zde se v sekci matematika pro 9. třídu podívejte na první díl – aritmetický průměr. Je to video na přibližně 15 minut. Jedná se o opakování a poznatky použijete až dostanete úkoly na následující období nebo, pokud se vrátíte v listopadu do školy, na ně navážeme při výuce.
- 2) Podívejte se v učebnici na stranu 12, pečlivě si přečtěte zadání, nejprve si udělejte vlastní zápisky do sešitu a následně vypracujte veškeré úlohy na dané stránce.
- 3) Lomené výrazy – str. 13. Přečtěte si text na této stránce, udělejte si vlastní zápisky do sešitu a potom vypracujte úlohy 1 a 2 v pravé části stránky.

Vypracované úkoly a cvičení pošlete na můj e-mail do 23.10.2020. Úkoly budou hodnoceny. sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz.

IX.Z informatika, učivo na období 20.10.-23.10. 2020:

Charakteristika informačních zdrojů

Informační zdroj - informační pramen je prostředek společenské komunikace tvořený množinou informací a sloužící k jejich fixaci (záznamu) a/nebo přenosu v čase a prostoru. Je to systém, který je nositelem, zprostředkovatelem nebo šířitelem informací (knihovna, archiv, počítačová databáze, CD-ROM, databázové centrum, informační středisko, televize, rozhlas, vlastní paměť, osobní informační systém, jiné osoby, jednotlivé dokumenty...)

Česká Terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační a vědy definuje *informační zdroj* jako objekt, který obsahuje dostupné informace odpovídající informačním potřebám uživatele. Informační zdroj může být tištěný, zvukový, obrazový nebo elektronický.

Informační kanál je komunikační cesta, popř. médium umožňující přenos informace (dat) od informačního zdroje k příjemci informací (např. dokument, vzduch, optické vlákno).

Dělení informačních zdrojů

Podle nosiče:

- Tištěné zdroje
- Elektronické zdroje
- Mikrografické dokumenty (mikrofilmy, mikrofiše - pro archivní účely)

Podle původnosti obsahu:

- primární informační prameny (přináší vlastní, většinou i původní, informace nebo data)
- sekundární informační prameny (informují o existenci primárních informačních pramenů)

- terciální (informují o existenci sekundárních informačních pramenů)

Dělení tištěných zdrojů

Písemné dokumenty

- Monografie
- Učebnice
- Skripta
- Příručky
- Sborníky
- Vzácné knihy a rukopisy
- Archivní materiály

Periodické dokumenty

- Noviny
- Časopisy
- Periodické sborníky
- Ročenky

Charakteristika elektronických IZ

Elektronické informační zdroje (dále jen EIZ). EIZ jsou informační zdroje, které jsou uchovávány v elektronické podobě a jsou dostupné v prostředí počítačových sítí nebo prostřednictvím jiných technologií distribuce digitálních dat.

Dělení EIZ

EIZ podle stupně zpracování informací

- Bibliografické - bibliografické informace o publikovaných časopiseckých článcích, konferenčních příspěvcích, knihách a pod.; Mohou být doplněny abstrakty, klíčovými slovy a pod.,
- Faktografické - textové, numerické nebo kombinované informace (statistická data, adresáře, katalogy, registry),
- Plnotextové - plné texty původních dokumentů, které umožňují vyhledávání podle textových řetězců.

EIZ podle typu poskytovaných informací

- Primární - původní informace a data (faktografické databáze, plnotextové databáze a pod.),
- Sekundární - informační zdroje popisující primárně dokumenty (bibliografické databáze, knihovní katalogy apod.),
- Terciální - zdroje obsahující především informace o existenci sekundárních informačních zdrojů (databáze katalogů, webové adresáře a pod.).

EIZ z hlediska technického zpřístupnění

- Přístup k EIZ offline (účastník není připojen přímo k síti - komunikace probíhá v dávkovém režimu)
- Přístup k EIZ online (účastník je připojen přímo k síti - komunikace probíhá přímo v reálném čase, interaktivně)

EIZ z hlediska tematického a oborového dělení

- Zdroje zaměřené na konkrétní obor nebo multioborové

EIZ z hlediska typu (technologie zpracování)

- Online katalogy - katalog využíván při automatizovaném zpracování, kde se záznam dokumentu zobrazuje na obrazovce, lze v něm vyhledávat na základě více kritérií (název, autor, MDT a pod.),
- Elektronický katalog (OPAC - online public access catalogue) - veřejně dostupný online katalog
- Databáze - množina strukturovaných dat, které tvoří celek z hlediska tematiky nebo druhu uložených záznamů,
- Internetový portál - soubor webových stránek, určený na zprostředkování přístupu k vybraným informačním zdrojům určitého tematického zaměření,
- Digitální knihovna - sbírka digitálních objektů různého druhu (textové, obrazové, zvukové, multimediální) spolu s metodami na jejich zpřístupnění, získávání, výběr, organizaci, uchovávání; e-knihy, e-časopisy

Výhody a nevýhody elektronických informačních zdrojů

Výhody:

- Přinášejí aktuální informace,
- Jsou dostupné pro obrovský okruh uživatelů současně,
- Jsou přístupné ihned - 24 hodin denně, 7 dní v týdnu,
- Jejich využívání není vázáno na konkrétní místo, instituci, organizaci,
- Je propojené na různé jiné související zdroje, dokumenty,
- Poskytují možnost vyhledávat v metadatech, v plných textech, podle různorodých kritérií,
- Jsou personalizované (např. upozornění na novinky, zasílání nových dokumentů, definování tematických skupin pro uživatele ve svém profilu a pod.),
- Umožňují studovat (pracovat) s více zdroji, dokumenty najednou.

Nevýhody

- Závislost na elektronickém prostředí (PC, elektřina, internet),
- Absence záruky trvalého přístupu ke zdrojům,
- Přílišná závislost na producentovi (poskytovateli) dat - v případě licencovaných EI.Z.
- Kvalita jejich obsahu či informací je často nejistá a přístup k hodnotným informacím je často omezený restrikcemi a vysokými poplatky,
- jejich využívání předpokládá jistou zručnost, čímž kladou nároky jak na uživatele, tak i na pracovníka knihovny

IX.Z přírodopis, učivo na období 19. – 25. 10. 2020

PŘÍRODOPIS - UČIVO 19.10 – 25.10

ZÁPIS DO SEŠITU

Přehled minerálu

1. Prvky
2. Sulfidy
3. Halogenidy
4. Oxidy a hydroxidy
5. Uhličitany, dusičnany
6. Sírany
7. Fosforečnany
8. Křemičitany
9. Organické minerály

Prvky

Do 1. mineralogické třídy patří prvky. Prvky se v přírodě vyskytují vzácně, většina minerálů jsou sloučeniny. Prvky dělíme na kovové (např. zlato a stříbro) a nekovové (síra, uhlík v podobě grafitu a diamantu). Zlato a stříbro jsou cenné drahé kovy. Diamant je nejcennější z drahých kamenů, je to nejtvrďší minerál.

Sulfidy

2. mineralogickou třídu tvoří sulfidy. Sulfidy jsou sloučeniny síry s kovem. Jsou to hospodářsky významné nerostné suroviny – rudy barevných kovů. Průmyslově se z nich získávají kovy – měď, zinek a olovo. Mezi sulfidy patří pyrit, chalkopyrit, sfalerit a galenit.

Halogenidy

3. mineralogickou třídu představují halogenidy. Halogenidy jsou sloučeniny halových prvků. Mezi halogenidy patří sůl kamenná (halit) a fluorit. Sůl kamenná se využívá v potravinářství, v chemickém průmyslu, sklářství apod. Fluorit se využívá jako surovina pro hutnictví nebo k výrobě leptaných skel.

Oxidy a hydroxidy

4. mineralogickou třídu tvoří oxidy. Oxidy jsou sloučeniny kyslíku s kovovými i nekovovými prvky. Mezi oxidy patří např. křemen a jeho odrůdy, korund, magnetit, hematit, limonit a uraninit. Všechny mají velký hospodářský význam.

Učebnice str. 25 – 35 – přečíst látku

Otázky:

1. Jaké jsou vlastnosti a využití zlata?
2. Jak se nazývá hlavní ruda olova a jaké je průmyslové využití olova?
3. Jaké vlastnosti má sůl kamenná?
4. Jaké je využití rubínu a safíru?

Odpovědi na tyto otázky mi můžeš zaslat na e-mail Martina.kurcova@zskladneparizska.cz nebo přinést s ostatním učivem v úterý – odpovědi budou hodnoceny.

IX.Z fyzika, učivo na období 19. – 25. 10. 2020

Udělat výpisky do sešitu

Tání

Zahříváním ledu roste jeho teplota až k teplotě tání $t_t = 0^\circ\text{C}$, při dalším zahřívání led taje. Různé látky mají různé teploty tání (tabulky). Teplota tání těže látky je závislá na tlaku vzduchu.

Opakem tání je tuhnutí. Látka taje a tuhne při stejné teplotě.

Při tání látky:

- se mění její skupenství (pevné na kapalné) a objem tělesa u většiny látek se objem při tání zvětšuje, při tuhnutí zmenšuje, výjimkou je voda
- se nemění teplota látky a hmotnost tělesa
- látka pohlcuje energii tzv. skupenské teplo tání

Led taje při teplotě větší než 0°C :

- je-li vnější tlak větší než tzv. normální tlak 101 kPa (bruslení)
- je-li v ní rozpuštěna sůl (silnice v zimě)

Vypařování

- děj, při kterém se kapaliny mění v plynnou látku
- kapalina se vypařuje na svém povrchu při každé teplotě

- různé kapaliny se za stejných podmínek vypařují různě rychle s hořlavými těkavými látkami (acetón, toluen, atd.) nesmíme pracovat v blízkosti otevřeného ohně
- při vypařování se kapaliny ochlazují

Vypařování je rychlejší:

- při vyšší teplotě kapaliny
- za větru
- zvětšíme-li volný povrch kapaliny

Var

- při varu se kapaliny vypařuje nejen z povrchu, ale z celého objemu
- var nastane při teplotě varu, která závisí na:
  - druhu kapaliny
  - tlaku (s rostoucím tlakem, teplota varu roste a naopak)
- kapalina vře, přijímá-li dostatečné teplo tzv. skupenské teplo varu

Kapalnění

- opak vypařování (plynná látka se mění na kapalnou)

V uzavřené soustavě voda, vodní pára, vzduch odpovídá každé teplotě rovnovážný stav, při kterém je vzduch nad povrchem vody párou nasycen. Při ochlazení dojde ke kapalnění vodní páry (rosa, mlha, oblaka, déšť). Při kapalnění odevzdává vodní pára teplo okolí.

Otázky:

1. Co je to tání?
2. Kdy nastává bod varu?
3. Kdy je vypařování rychlejší?

Odpovědi na tyto otázky mi můžeš zaslat na e-mail Martina.kurcova@zskladnoparizska.cz nebo přinést s ostatním učivem v úterý – odpovědi budou hodnoceny.

IX.Z chemie, učivo na období 19. – 23. 10. 2020

Dokončení zápisu z 13. 10. – dopište si pod zápis Kyselé deště

Působí – přímo – člověk, zvířata a rostliny škodliviny dýchají

                  nepřímou – škodliviny dopadají na půdu, ze které se uvolňují

Vliv na životní prostředí – kyselost vody v rybnících a jezerech, vliv na stromy – poškozují listy a zpomalují růst kořenů

Hodina č. 6 – do sešitu si udělej zápis + naučit

Uhlovodíky – rozdělení, vzorce základních alkanů, methan, propan – výskyt, vlastnosti

Uhlovodíky – jsou to sloučeniny, které obsahují pouze atomy uhlíku a vodíku

Rozdělení uhlovodíků – učebnice s. 35 – graf – prohlédni si

Nasyčené uhlovodíky – tj. s jednoduchými vazbami mezi atomy uhlíku – jsou alkany

Nejjednodušším uhlovodíkem je methan – od něj odvozujeme i další uhlovodíky.

U organických sloučenin rozlišujeme 3 základní typy vzorců: - učebnice s. 36 – tabulka dole –
Vzorce základních alkanů

1) strukturní

2) racionální

3) sumární

Nakresli si 4 základní uhlovodíky – methan, ethan, propan, butan (zakončené na –an) a rozliš u každého uhlovodíku vzorec strukturní, racionální a sumární

Je to jednoduché – methan má 1 uhlík (C) a jednoduchou vazbou připojené atomy vodíku (H)

ethan má 2 uhlíky a jednoduchou vazbou připojené atomy vodíku

propan – má 3 uhlíky a jednoduchou vazbou připojené atomy vodíku

butan – má 4 uhlíky a jednoduchou vazbou připojené atomy vodíku

Cyklické uhlovodíky – mají jednoduché vazby a uzavřený řetězec – tzv. cykloalkany –
učebnice s. 37 (dole) – např. cyklohexan

Methan – CH₄ – je složkou zemního plynu, bioplynu a důlního plynu – jeho vysoká koncentrace (nahromadění) bývá příčinou výbuchu v dolech

- je to bezbarvý plyn bez zápachu, není jedovatý, hoří namodralým plamenem, je výhřevný, se vzduchem je výbušný
- využití: topení, vaření

Propan – C₃H₈ – bezbarvý hořlavý plyn, když se smíchá se vzduchem, tak je výbušný

- využití – palivo do vařičů a sporáků, pohon do spalovacích motorů – LPG (ekologické palivo)

Úkoly – vypracované zašli do 23. 10. na adresu alena.nedvedova@zskladnoparizska.cz

1. Ke značce napiš název prvku, k názvu značku:

H – jod -

C – kyslík -

N - sodík –

2. Napiš chemický vzorec kyseliny chlorovodíkové a tuto kyselinu charakterizuj:

3. Napiš vzorec kyseliny dusičné a tuto kyselinu charakterizuj:

4. Vysvětli, co je chemická reakce, jak nazýváme výchozí látky a vzniklé látky:

5. Uveď 2 typy chemických reakcí a stručně je popiš:

IX. Z zeměpis, učivo na období 20. – 23. 10. 2020

STRUKTURA OBYVATELSTVA

1. Přečti si, prostuduj učivo str. 11 – 13 – biologické, ekologické a kulturní znaky
2. uč. str. 13 – zápis do sešitu – modrý rámeček dole
3. Písemně do sešitu odpověz na otázku č. 1, 2/ str. 13

IX.Z ruský jazyk, učivo na období 20. – 23. 10. 2020

A. Přehled azbuky – naučit se zpaměti celou azbuku !

Přehled písmen ruské abecedy (azbuky) v pořadí, ve kterém jsou písmena řazena v ruských

slovnících a materiálech.

Azbuka				Odpovídající písmena latinky	
VELKÁ	malá	VELKÁ	malá	Psaní	Výslovnost
А	а	<i>А</i>	<i>а</i>	A	a
Б	б	<i>Б</i>	<i>б</i>	B	b
В	в	<i>В</i>	<i>в</i>	V	v
Г	г	<i>Г</i>	<i>г</i>	G	g
Д	д	<i>Д</i>	<i>д</i>	D	d
Е	е	<i>Е</i>	<i>е</i>	JE	je
Ё	ё	<i>Ё</i>	<i>ё</i>	JO	jo
Ж	ж	<i>Ж</i>	<i>ж</i>	Ž	ž
З	з	<i>З</i>	<i>з</i>	Z	z
И	и	<i>И</i>	<i>и</i>	I	i
Й	й	<i>Й</i>	<i>й</i>	J	j
К	к	<i>К</i>	<i>к</i>	K	k
Л	л	<i>Л</i>	<i>л</i>	L	l
М	м	<i>М</i>	<i>м</i>	M	m
Н	н	<i>Н</i>	<i>н</i>	N	n
О	о	<i>О</i>	<i>о</i>	O	o
П	п	<i>П</i>	<i>п</i>	P	p
Р	р	<i>Р</i>	<i>р</i>	R	r

С	с	<i>С</i>	<i>с</i>	S	s
Т	т	<i>Т</i>	<i>т</i>	T	t
У	у	<i>У</i>	<i>у</i>	U	u
Ф	ф	<i>Ф</i>	<i>ф</i>	F	f
Х	х	<i>Х</i>	<i>х</i>	CH	ch
Ц	ц	<i>Ц</i>	<i>ц</i>	C	c (tvrdě)
Ч	ч	<i>Ч</i>	<i>ч</i>	Č	č (měkce)
Ш	ш	<i>Ш</i>	<i>ш</i>	Š	š (tvrdě)
Щ	щ	<i>Щ</i>	<i>щ</i>	ŠČ	š (měkce)
Ъ	ъ	<i>ъ</i>		tvrdý znak	
Ы	ы	<i>ы</i>		Y	y
Ь	ь	<i>ь</i>		měkký znak	
Э	э	<i>Э</i>	<i>э</i>	E	e
Ю	ю	<i>Ю</i>	<i>ю</i>	JU	ju
Я	я	<i>Я</i>	<i>я</i>	JA	ja

Jak je vidět, můžeme si písmena ruské abecedy (azbuky) rozdělit do tří skupin:

1. písmena azbuky, která vypadají stejně jako písmena latinky a také se stejně čtou (A, M, O)
2. písmena azbuky, která vypadají stejně jako písmena latinky, ale čtou se jinak (B, P, C, X, Y)
3. písmena azbuky odlišná od písmen latinské abecedy (Ф, Д, Ж, Я)

Pro lepší zapamatování si tiskací písmena azbuky napíšeme ještě jednou a rozdělíme si je do tří

tabulek.

1. skupina: **stejně vypadají, stejně se čtou**

А	К	М	О	Т
а	к	м	о	т

2. skupina: **stejně vypadají, čtou se jinak**

В	Е	Н	Р	С	У	Х
в	е	н	р	с	у	х

3. skupina: **vypadají jinak**

Б	Г	Д	Ё	Ж	З	И	Й	Л	П	Ф	Ц	Ч	Ш	Щ	Ъ	Ы	Ь	Э	Ю	Я
б	г	д	ё	ж	з	и	й	л	п	ф	ц	ч	ш	щ	ъ	ы	ь	э	ю	я

B. Čteme první ruská slova

Cv.: Pokuste se s pomocí přehledu azbuky v učebnici přečíst následující jednoslabičná slova:

кот, дом, лес, сок, мост, рот, зуб, лук, муж, сын, дочь, брат, чай, враг, час

мама, молоко, хорошо, город, сестра, карандаш, дядя, школа, шоколад, цитата, кулак, вода

Úkol: Pokuste se pomocí internetu přeložit slova do českého jazyka a napsat !
